

Föderalisták a spájzban

Dr. Navracsics Tibor

Kik azok a föderalisták? Tényleg gyűlölik a nemzetállamokat? Vannak-e Magyarországon is föderalisták? Érdeemes talán egy pillantást vetnünk erre a Magyarországon egyébként keveset szereplő csoportra, hogy helyükön értékeljük őket.

A Magyarországon az Európai Unióról zajló viták meghatározó eleme, hogy a küzdelem valójában a nemzeti szuverenitás pártján állók és a föderalisták között zajlik. Ez utóbbi csoporton általában a létrehozandó Európai Egyesült Államok híveit értik, azaz egy olyan ideológiai áramlatot és annak képviselőit, akik úgy gondolják, hogy az európai integráció európai szinten egy számunkra a nemzeti szintről ismerős állam kialakulásához vezet.

Ne tévesszen meg senkit, hogy az európai integráció, úgy tűnik, eddig más utat választott. Egyelőre semmi hajlandóság nem látszik egy klasszikus értelemben vett állam létrejöttére uniós szinten, bőven találunk viszont példát arra, hogy a tagállamok – ha érdekük úgy kívánja – önként osztják meg szuverenitásuk egyes területeit más országokkal, vagy éppen az uniós intézményekkel. Mindennek ellenére az európai integrációval kapcsolatos viták egy jelentős része most is úgy írja le a folyamatot mint az Európai Egyesült Államok küzdelme a nemzetállamok ellen, ahol a föderalisták a színpalak mögül, az igazi hatalom birtokosaként és egy világméretű összeesküvés cselekvőiként próbálják meg felszámolni a nemzeti szuverenitásokat.

Az Európai Uniót föderalista alapokon átszervezni akarók ma két nagyobb szervezetben található meg. A nemzetközi szinten az 1946. december 15-én [alapított](#) Európai Föderalisták Uniója – amely az egy évvel később, 1947-ben [megalakult](#) Föderalisták Világszervezetének tagja - az európai politikai egység létrehozását tűzte ki célul. Számukra az euroszkepticizmus, a nacionalizmus és Európa megosztottságának elfogadása Európa legnagyobb ellenségei. Ezek legyőzése érdekében szerveznek politikai akciókat, szervezik a különböző politikai pártokban lévő támogatóikat, és felszólítják a tagállami kormányokat az egységes és föderális Európa megteremtésére.

Annak ellenére, hogy az elmúlt több, mint hetven évben a föderalisták számos kezdeményezést indítottak az Európai Közösség, majd az Európai Unió föderális átalakításáért, eredményességük meglehetősen szerény maradt. Legutóbb az Európa jövőjéről szóló konferencia indulására készítettek [javaslatokat](#), amelyekben egy új alkotmányos szerződés elkészítésére, valamint az Európai Parlament hatásköreinek kiteljesítésére és a többségi szavazás általánossá tételére tesznek indítványt.

A föderalisták európai parlamenti szervezett jelenlétét a Spinelli Csoport [biztosítja](#). A csoport október 21-i újraindulását követően elsősorban a következő időszak többéves pénzügyi kerettervével, a gazdasági újjáépítési csomaggal, illetve a jogállamisági feltételrendszerrel kapcsolatos tárgyalásokra kíván koncentrálni. Az Európai Néppárt, a Zöldek, a Szocialisták és Demokraták, a Renew Europe, a radikális baloldali pártok, valamint a jobboldali Identitás és Demokrácia képviselői egyaránt megtalálhatók tagjai között. Működésük alapját a 2018-ban elfogadott [programjuk](#) jelenti. Ebben sok újdonságot nem nagyon talál az érdeklődő: a föderalisták kiállnak a transznacionális listák mellett az európai parlamenti választáson, támogatják a kisebb – tizennyolc fős – Európai Bizottságot, amely ugyanakkor szorosabb kötelekekkel kötve az Európai Parlamenthez egyfajta európai kormányként is működne egy parlamentáris föderációban.

A szokásos föderalista követelések mellett azonban megjelennek olyan pontok is, amelyek azt mutatják, hogy az egyesült Európa hívei tanultak a korábbi kudarcokból. Így például programjuk sokkal nagyobb figyelmet szentel az együttműködésen belüli különböző fokozatoknak. Így támogatja azoknak a terveknek a megvalósítását, amelyek egyfajta megerősített együttműködés keretében előre engedné a szorosabb együttműködésben részt venni kívánó tagállamokat, míg mások számára fenntartaná a távolságtartás lehetőségét. Egy új alkotmányos szerződés elfogadásával megnyitnák a társult tagság lehetőségét is azon országok számára, amelyek nem értenek egyet az új szerződés által létrehozott szoros együttműködéssel, de valamilyen szinten kapcsolatban akarnak maradni azzal. Ugyanezt a társult tagságot kínálnák fel Izlandnak, Norvégiának és Svájcnak is, akik bár elfogadják az Európai Unió értékeit, de nem kívánják felvállalni a teljes tagsággal járó kötelezettségeket.

Az ily módon átalakított, föderális Európa, hívei szerint sokkal jobban tudná teljesíteni történelmi küldetését. Amint említettem, a Spinelli Csoportba majdnem minden képviselőcsoportból léptek be európai parlamenti képviselők. Kevésbé ismert azonban, hogy közöttük szép számmal találhatók magyar politikusok is. Így Magyarországot képviseli a föderalisták között Ara-Kovács Attila, Dobrev Klára és Rónai Sándor a DK, Ujhelyi István az MSZP, továbbá Gyöngyösi Márton a Jobbik európai parlamenti képviselője. Anyaszervezetük, az európai föderalisták magyarországi tevékenységét összefogó Európai Föderalisták Uniója – Magyarország Egyesület 2013-ban jött létre azzal a céllal, hogy viták, konferenciák, egyéb események révén népszerűsítse a föderalista gondolatot Magyarországon. Talán nem véletlen, hogy a Kedves Olvasó újdonságként kezeli ezt az információt. Egyetlen, nem túl tartalmas hírt leszámítva a magyar föderalisták ismeretlenek maradtak a világhálót böngésző érdeklődő előtt. Mint ahogyan elnökük, Hegedűs Sándor, és főtítkáruk, Nagy Eszter neve is jobbára ismeretlen a közvélemény előtt. Hosszú út áll még a magyar föderalisták előtt, ha veszélyesek akarnak lenni a nemzeti szuverenitást védőkre.

2020.11.05.